

M E G H Í V Ó

A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata rendezésében megvalósuló konferencia témaválasztása nem újkeletű. Közel ötven éve, a 80-as évek első éveiben jelentek meg a századközép emigráns művészeiről és alkotásairól az első betekintést nyújtó, hazai publikációk.

Konferenciánk a Magyar Művészeti Akadémia korábbi, emigrációtörténeti rendezvényeinek nézőpontjában új megközelítést kezdeményez: előadássorozatunk nem csupán egy-egy jelentős alkotószemélyiségre, művészeti területre irányítja figyelmét, hanem a társművészetek egyidejű, egymásra reflektáló összefüggéseinek láncolatában tekinti át a 20. századi emigrációtörténet két kiemelkedő periódusát, a II. világháborútól az 1956-os forradalom leveréséig.

Nyolc előadás három művészeti területről, az irodalom, a zenetörténet és a képzőművészet legújabb kutatási eredményeiről tájékoztat. Kortörténeti kiegészítésként konferenciánk látóköreit egy filmalkotással kibővítve, a Mikes-gyűjteményből származó, *Riadó a Kárpátokon* című film (1955) ismertetésével zárjuk.

Alkotástörténeti előadásaink három emigráns művésznemzedék történeti szituációját és rehabilitációjuk problematikus kérdéseit is érintik. Ekképpen foglalkozunk a II. világháború kezdetén alkotói menedéket kereső Bartók Bélának és feleségének, Pásztory Dittának amerikai élet-helyzetével, továbbá a háború utolsó évében az ellene irányult rágalomhadjárat elől menekülésre kényszerült Dohnányi Ernő floridai évtizedével. A következő generáció emigráns művészei az 1948/49-es sztálini hatalomátvétel fenyegetettségében már életük delelőjén hagyták el hazájukat. A fordulat évében kivándorolt művészek köréből Veress Sándor zeneszerző 1956-os gyászzenéjét élő előadásban, Márai Sándor és Borbándi Gyula szerzői és szerkesztői munkásságát összefoglaló értékelés keretében mutatjuk be.

Az 1956-os forradalom leverését követő megtorlások elől emigrációba kényszerült alkotóinkat három képzőművész életműve képviseli: elsőként a már elismert művészként hazájától elszakadt Domján József munkásságát, a továbbiakban két pályakezdő művész – Prokop Péter festőművész és Gudics József szobrászművész – olasz földön kibontakozott életműveit ismertetjük a korabeli hazai és európai irányzatok kapcsolatrendszerében.

BERLÁSZ MELINDA

zenetörténész,

az MMA Művészetelméleti Tagozatának rendes tagja,
a konferencia szervezője

A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata
tisztelettel meghívja Önt a

Magyar művészek sorsfordító döntései a II. világháború és az 1956-os forradalom időszakában

Alkotók és alkotások az emigrációban

című konferenciára

IDŐPONT:

2025. október 8. (szerda), 10:00–17:00

HELYSZÍN:

Pesti Vigadó,

a Magyar Művészeti Akadémia székháza

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

Makovecz terem

A belépés díjmentes, de regisztrációhoz kötött.

A konferenciára regisztrálni [ezen az oldalon](#) keresztül lehet.

MMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

PESTI

VIGADÓ

A KONFERENCIA RÉSZLETES PROGRAMJA

- 10:00** **Köszöntő és megnyitó**
BERLÁSZ MELINDA zenetörténész,
az MMA Művészetelméleti Tagozatának rendes tagja
- 10:20** **BÜKY VIRÁG:** „Önkéntes menekültként” –
Bartók Béla és Pásztory Ditta Amerikában
- 10:40** **KUSZ VERONIKA:** Női nézőpotok Dohnányi Ernő hagyatékában:
Zachár Ilona történetei
- 11:00** **MÉSZÁROS TIBOR:** „Volt az életünkben valami engesztelő...”
Márai Sándor hazapillantásai a Szabad Európa Rádióban
- 11:20** Hozzászólások
- 11:35** Kávészünet
- 11:55** **PETRIK BÉLA:** Művészetek és művészek Borbándi Gyula Látóhatárában
- 12:15** **BERLÁSZ MELINDA:** Veress Sándor gyászzenéje az 1956-os forradalom
mártírjainak emlékére (1983)
- 12:35** **Zene**
Veress Sándor: Memento. „In memoriam Martyrii Emericus Nagy
et Paulus Maléter”
FEJÉRVÁRI JÁNOS – brácsa és **LUKÁCSHÁZI ISTVÁN** – bőgő
- 12:45** Hozzászólások
- 13:00** Ebédszünet

A KONFERENCIA RÉSZLETES PROGRAMJA

- 14:10** **PROKOP MÁRIA:** Prokop Péter festőművész munkásságának
jelentősége
- 14:30** **SULYOK MIKLÓS:** Gudics József képzőművész
- 14:50** Hozzászólások
- 15:05** Kávészünet
- 15:25** **SZABÓ LILLA:** „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk
benne.” – Domján József öröksége
- 15:45** **DEÁK-SÁROSI LÁSZLÓ:** Audiovizuális anyagok a Mikes-gyűjtésben:
Riadó a Kárpátokon (1955)
- 16:05** Hozzászólások
- 16:20** **Zárszó**

A konferencia levezető elnöke:

SOLYMOSSI-TARI EMŐKE

zenetörténész, az MMA Művészetelméleti Tagozatának vezetője
